

# Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

First year BAMS (NCISM) Degree Examination - 15-Jul-2024

Time: Three Hours

Max. Marks: 100

## SANSKRIT AND AYURVED ITIHAS PAPER – I (RS-7)

Q.P. CODE: 3601

(QP Contains five Pages)

Your answers should be specific to the questions asked  
Draw neat, labeled diagrams wherever necessary

**NOTE: MCQ answers must be written in words along with alphabets**

### LONG ESSAYS

4 x 10 = 40 Marks

उचितं शब्दरूपं विलिख्य वाक्ये योजयत ।

1. पित्तं 2. कला 3. वारि 4. भानु 5. रक्तम्

अधोदत्तेषु श्लोकेषु रेकाङ्कितानां समस्तपदानां विग्रहवाक्यां समस्तपदं वा  
समास नाम्नासह लिखत ।

आयुः कामयमानेन धर्मार्थं सुखसाधनम् ।

आयुर्वेदोपदेशेषु विदेयः परमादरः ॥

कोष्ठः क्रूरो मुदुर्भ्रम्यो मध्यः स्यातैः समैरपि ।

शुक्रार्थवस्थेर्जन्मादौ विषेणेव विषक्रिमैः ॥



अधोदत्तेषु श्लोकेषु रेकाङ्कितानां पदानां सन्धिं छित्वा वा योजयित्वा सन्धि नाम्नासह  
लिखत ।

कालार्थं कर्मणां योगो हीनमिथ्यातिमाक्रकः ।

सम्यग्योगश्च विज्ञेयो रोगारोग्यैककारणम् ॥

शोधनं शमनं चेति समासादौषधं द्विधा ।

निर्देशानुसारं लिखत ।

- A. अधोदत्त लिखित धातोः ल्यप्, तुमन्, क्वत्, तव्यत्,  
क्त्वा प्रत्ययरूपाणि लिखत ।

गम् धातु

- B. वाच्यप्रयोगं परिवर्तयत ।

1. सः वृक्षं आरोहति ।
2. देवशर्मा प्रतिवसति ।
3. पथिकः किं करोति ?
4. नापितः परीक्षां न करोति ।
5. क्षणिकः लघुडेन ताडयति ।

### SHORT ESSAYS

8 x 5 = 40 Marks

अधोदत्तानां पदानां सन्धिं छित्वा वा योजयित्वा लिखत ।

1. तन्निबद्धा 2. नैकधा 3. पचत्यन्नम् 4. कुपितारस्तेन 5. वातस्योपक्रमः

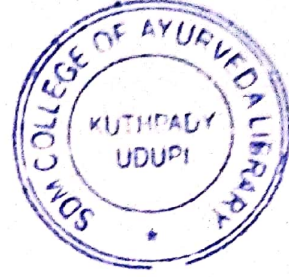
# Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

अधोदत्तानां पदानां विग्रहवाक्यं वा समस्त पदं लिखत ।

1. यथानिधानं 2. रोगसम्भवः 3. अल्पवीर्यं 4. रागद्वेषभयादि 5. कर्मजः

अधोदत्तैः अव्ययैः रिक्तस्थानं पूरयत ।

1. जगन्नथपुरी ---- अस्ति ।
2. गङ्गानदी ---- प्रवहती ?
3. अहं मित्रैः -----क्रीडाङ्गणे क्रीडामि ।
4. वने सिंहाः ---- गर्जयन्ति ।
5. बालकाः ---- शालां गन्तुं इच्छन्ति ।  
(सह, कुत्र, कुतः, अपि, उच्चैः )



शब्द रूपाणि लिखत ।

1. वैद्य शब्द रूपस्य चतुर्थी विभक्ति रूपाणि ।
2. कला शब्दस्य तृतीया विभक्ति रूपाणि ।
3. पितृ शब्दस्य सप्तमी विभक्ति रूपाणि ।
4. वन शब्दस्य पञ्चमी विभक्ति रूपाणि ।
5. पित्तं शब्दस्य तृतीया विभक्ति रूपाणि ।

अधोदत्त उपसर्गान् स्ववाक्येषु योजयत ।

1. अप 2. अनु 3. अपि 4. दुस् 5. पर

अधोदत्त शब्दान् स्व वाक्येषु योजयत ।

1. वदनीयः 2. वक्तुं 3. गत्वा 4. गच्छति 5. वदति

धातुरूपाणि लिखत ।

1. पच् धातोः लङ् लकार उत्तमपुरुष रूपाणि ।
2. लभ् धातोः लट् लकार प्रथमपुरुष रूपाणि ।
3. क्रीड् धातोः लोट् लकार मध्यमपुरुष रूपाणि ।
4. गम् धातोः लङ् लकार मध्यमपुरुष रूपाणि ।
5. पिब् धातोः लट् लकार प्रथमपुरुष रूपाणि ।

अधोदत्त श्लोके पञ्चपदानां कारक सम्बन्धं अर्थं लिखतु ।

काले हितं मितं ब्रूयादविसंवादि पेशलम् ।

पूर्वाभिभाषि सुमुखः सुशीलः करुणामृदुः ॥

## Multiple Choice Questions

20 x 1 = 20 Marks

पठितः इत्यत्र कः प्रत्ययः?

- A. क्वतु
- B. त्व्यत्
- C. क्त
- D. दयप्

## Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

शालां गत्वा पाठं पठति'- अत्र क्त्वा प्रत्ययान्तं पदं किम्?

- A. शालां
- B. गत्वा
- C. पाठं
- D. पठति

पठितवान् इत्यत्र कः प्रत्ययः विद्यते

- A. क्त
- B. क्त्वा
- C. शत्
- D. क्वत्



नीलोत्पलम् इत्यत्र विशेषणपदं किम्?

- A. नीलम्
- B. उत्पलम्
- C. किम्
- D. उपलम्

तत्र पश्य चन्द्रवदनां बालाम् - अत्र विशेष्यपदं किम्?

- A. तत्र
- B. पश्य
- C. चन्द्रवदनां
- D. बालाम्

वर्गीयव्यञ्जनानि कति सन्ति?

- A. द्वाविंशतिः
- B. त्रयोविंशतिः
- C. चतुर्विंशतिः
- D. षड्विंशतिः

व्यञ्जनस्य भेदौ कौ?

- A. अल्पप्राण महाप्राणौ
- B. ह्रस्व दीर्घौ
- C. उदात्तानुदात्तौ
- D. अनुनासिकानुस्वारौ

कदा नटराजः नवपञ्चवारं ढक्कां ननाद?

- A. वृत्तावसाने
- B. पथ्यावसाने
- C. नृत्तावसाने

## Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

D. निद्रावसान

तालु स्थानीयाः वर्णाः के?

- A. क ख ग घ ङ
- B. च छ ज झ ञ
- C. ट ठ ड ढ ण
- D. त थ द ध ण्



अनुस्वारस्य उत्पत्तिस्थानं किम्?

- A. मूर्धा
- B. तालु
- C. कण्ठ
- D. नासिका

कः प्रयत्नः बाह्यप्रयत्ने अन्तर्भवति?

- A. विवारः
- B. विवृतः
- C. संवृतः
- D. स्पृष्टः

पदसंज्ञाविधायकसूत्रं किम्?

- A. हलोऽनन्तराः पदम्
- B. परःसन्निकर्षः पदम्
- C. सुप्तिङन्तं पदम्
- D. अलोऽन्त्यात् पूर्व पदम्

मुखसहितनासिकयोरुच्चार्यमाणः वर्णः कः स्यात्?

- A. उदात्तः
- B. अनुदात्तः
- C. स्वरितः
- D. अनुनासिकः

ईदूदेदन्तं द्विवचनं किं स्यात्?

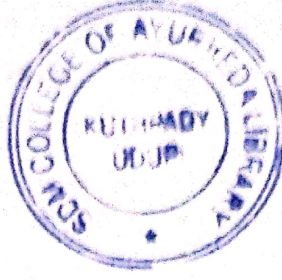
- A. प्रगृह्यम्
- B. प्रत्ययम्
- C. गुणः
- D. प्लुतः

हलन्त्यम् इति सूत्रेण का सज्ञा विधीयते?

- A. धातु
- B. इत्

## Rajiv Gandhi University of Health Sciences, Karnataka

- C. प्रत्यय  
D. लोप



तृतीयाविभक्त्यर्थं कारकं किम्?

- A. कर्म  
B. करण  
C. सम्प्रदान  
D. अधिकरण

क्रियानिर्वर्तकं किं स्यात्?

- A. कारकम्  
B. क्रियापदम्  
C. कृदन्तः  
D. उपसर्गः

सप्तमीविभक्त्यर्थं कारकं किम्?

- A. अधिकरण  
B. कर्म  
C. करण  
D. सम्प्रदान

रामेण बाणेन हतो वालिः अत्र करणवाचकः शब्दः कः?

- A. रामेण  
B. बाणेन  
C. हतो  
D. वालिः

पञ्चमीविभक्त्यर्थं कारकं किम्?

- A. कर्तृ  
B. कर्म  
C. अपादान  
D. सम्प्रदान

\*\*\*\*\*